

WORDT OOK LID VAN NATUURPUNT!

Samen met ruim 130 000 gezinnen geef je zo een krachtig signaal aan de overheid. Jouw lidmaatschap stelt ons in staat om méér natuur te beschermen. Het lidgeld geldt voor het hele gezin. Je geniet van volgende voordelen:

4 x Natuur

Je ontvangt 4 x per jaar het blad **Natuur**, het ledenblad boordevol informatie over de natuur in Vlaanderen.

4 x Polderblad

We geven een zeer verzorgd ledentijdschrift uit met onze activiteiten en eigen natuurinfo: **Polderblad**

Wandelingen en fietstochten

Je kan – met het hele gezin – deelnemen aan alle geleide wandelingen en fietstochten van Natuurpunt.

Fiets- en wandelgids

Je ontvangt een welkomstpakket met daarin onze fraaie gids met 40 uitgestippelde wandelingen en fietsroutes in de mooiste natuurgebieden van België.

10% korting in de Natuurpuntwinkel

Je geniet 10% ledenkorting bij aankoop van boeken, t-shirts, verrekijkers e.a. Zie op winkel.natuurpunt.be.

Kortingen bij onze partners

Met je lidkaart van Natuurpunt geniet je ook van heel wat kortingen bij onder meer Schoenen Torfs, AS Adventure, Isolatiemateriaal Eurabo en Dille & Kamille. Zie voor plaatselijke handelaren op www.hobokensepolder.be/lidmaatschap/kortingen.htm

Wordt lid via deze QR-code

Foto's van Guy Borremans, Marnix Lefranc, Pierre Nowosad, Luk Smets en André Van Langenhove

Verantw.uitg.: Luk Smets, J.F.Kennedylaan 22, 2630 Aartselaar

Natuurbeheer

De natuur rekt op een groep vrijwilligers en professionele medewerkers van Natuurpunt die het gebied beheren. In het grootste deel van de Hobokense Polder mag de natuur haar gang gaan. Dit is vooral waar je bos en struweel vindt. De gras- en rietlanden worden wel beheerd om te vermijden dat alles evolueert naar bos.

Onze Goudklompjes aan het werk

Om bloemrijke graslanden in stand te houden, is het noodzakelijk om jaarlijks na de bloeitijd te maaien en het maaisel af te voeren. Dit resulteert in een schralere bodem en een open vegetatie, waarin snelgroeiende plantensoorten niet kunnen overheersen en waarin ook minder sterke planten

Welkom wandelaars

Vlonderpad

In 2014 werden grote plakken Japanse duizendknoop uitgegraven tot op het grondwater niveau. Daardoor ontstond een moerassig biotoop. Een vlonderpad voorkomt natte voeten.

Kijkwanden

Drie kijkwanden brengen de bezoekers dicht bij de watervogels zonder deze te storen. Hou je stil en geniet van reiger, kuifeend en dodaars. Met wat geduld merk je misschien een ijsvogel. Op het einde van de zomer pleisteren hier ook trekkende lepelaars.

een kans krijgen. In het maaiseizoen zitten de graslanden echter vol met eitjes, larven en poppen van allerlei insecten. Daarom maaien we in de Hobokense Polder nooit het volledige grasland. De ongemaaide zones dienen als vlucht- en overlevingsplek. Vanuit deze zones kunnen de insecten nadien het hooiland opnieuw koloniseren.

Galloways

Vroeger vormden grote en kleine grazers het landschap. Vele wilde grazers zijn in onze streken echter uitgestorven. Ter vervanging worden nu runderrassen uitgezet die nauw verwant zijn aan hun wilde voorouders. De Galloway is een rund met veel

primitieve kenmerken. Het is een sociaal dier dat in kuddeverband leeft en in kleine groepjes kan losgelaten worden in natuurgebieden. Het is zeer goed aangepast aan het leven buiten en vraagt weinig zorg. Zo heeft het geen hulp nodig bij het kalveren, dient het niet gemolken te worden en vindt het voldoende voedsel, waardoor bijvoederen niet noodzakelijk is. Doordat het niet enkel grassen eet en sommige delen meer of minder begraast, neemt de diversiteit van het landschap toe. Zijn vriendelijk en rustig karakter is ideaal in natuurgebieden met een hoog bezoekersaantal. Je komt ze mogelijk tegen tijdens je wandeling, want ze mogen vrij rondlopen in het begrazingsblok. Hou echter afstand.

Orchideeën

Opvallend in een bloemrijk grasland zijn de bloeiende orchideeën. Vele soorten zijn in de twintigste eeuw achteruitgegaan. Waar eertijds vele graslanden in mei en juni gekleurd waren door orchideeën, zijn ze nu vaak beperkt tot natuurgebieden. Een soort

Sint-Jansvlinder op bosorchis

die in de graslanden van de Hobokense Polder voorkomt is de bosorchis. De bosorchis bloeit van eind mei tot een heel eind in juni. De rozetten met gevlekte bladeren kun je al vroeger op het jaar vinden. In de late lente kan je langs het wandelpad ook de grote kever-, de brede wespenorchis en misschien wel de zeldzamere bijenorchis tussen het gras ontdekken.

Andere natuurgebied beheerd door onze afdeling:

- De **Blikvelden** (achter de Blikfabriek)
- De **Hollebeekvallei** (van Schoonselhof tot Zwaantjes)
- De **Tarzanboskes** (nabij zwembad Sorghvliedt)

Op onze website vind je verdere info over deze Hobokense pareltjes

Leuk voor kinderen

Wens je in gezinsverband een wandeling te maken in de Hobokense Polder? Dat kan op elk moment van het jaar. De Hobokense Polder toont in elk seizoen zijn natuurlijke schatten. Je kan met je kind(eren) tussen 5 en 12 jaar gratis een Natuurpunt-doe-rugzakje ontlenuen. En dan ga je de natuur van de Hobokense Polder verder ontdekken. Reken op ongeveer 4 km en 2,5 uur.

Er zijn 2 doe-wandelingen:

- Whoppie, het molletje, vertrekt aan de Polderstadvijver, Scheldelei;
- Woelie, de woelmuis, vertrekt nabij Restaurant Steiger 3, Zandkamp

Je kan een Natuurpuntrugzakje met het nodige materiaal (verrekijker, kompas, loep, opdrachten, ...) ontlenuen in het Dienstencentrum Groen Zuid, Fodderiestraat 117, Hoboken.

Uitlenuen is gratis. Waarborg 20 euro.

Info: www.hobokensepolder.be/Wandelingen/whoppie.html

Hobokense Polder

met wandelkaart

www.hobokensepolder.be

info@hobokensepolder.be

De Hobokense Polder

Tussen de Schelde, de woonkern van Hoboken en de industrie van Blue Gate (voorheen Petroleum Zuid) ligt de Hobokense Polder. Met een oppervlakte van meer dan 150 hectare is het het grootste natuurgebied in de stad Antwerpen.

Ontstaan

De Hobokense Polder was in een ver verleden overgeleverd aan de grillen van de Schelde. Doordat het getij steeds verder stroomopwaarts doordrong overstroomde de vallei zeer frequent. In de middeleeuwen werden de vallei gronden ingepolderd en in gebruik genomen als wei- en akkerland. Langsheen de Schelde bleef een smalle strook met slikken en schorren onderhevig aan het getij. Dit kleinschalige en gevarieerde landschap verdween in de twintigste eeuw. Eerst palmde de industrie grote stukken van de Hobokense en Kielse polder in. Wat restte aan poldergronden, slikken en schorren, werd in de jaren zestig opgehoogd met grond die vrijkwam bij de aanleg van de Antwerpse Ring en de Kennedytunnel. Aanvankelijk was het de bedoeling om de opgehoogde polder helemaal te bebouwen. Uiteindelijk werd enkel een KMO-zone en een deel van de geplande woonzone gerealiseerd. Op het overblijvende stuk kreeg de natuur vrij spel en ontstond een uiterst waardevol en prachtig natuurgebied met een enorme rijkdom aan planten- en diersoorten.

Boeiend en bloeiend lappendeken

Ruim zestig jaar na de eerste ophogingen valt de verschei-

Fijn met de hond de natuur in

Maar hou rekening met de natuur

Honden vinden het fijn hard te rennen. Maar voor heel wat dieren vormen ze een bedreiging. Honden hebben immers een jachtinstinct. De hond wil het dier dat hij ruikt, opsporen. Vogels worden verjaagd, nestplaatsen worden verstoord, reeën raken in paniek. Maar ook wandelaars vinden het niet altijd leuk, als een hond enthousiast blaffend tegen hen opspringt. Daarom is steeds de regel: "Honden aan de lijn", ook deze die 'niets doen'.

Download onze folder voor hondenliefhebbers op www.hobokensepolder.be/hond

denheid aan landschappen in de voormalige polder op. Op de lager gelegen gronden ontstonden ondiepe plassen met rietkragen, moerassen en broekbossen. Op de hogere en drogere delen verschenen graslanden, ruigten, wilgenstruwelen en jonge eikenbossen. Stuk voor stuk spontaan tot stand gekomen natuur. Een verscheidenheid die ook een onverwacht grote rijkdom aan plantensoorten oplevert. Inmiddels groeien er meer dan 500 planten en bijna 460 verschillende paddenstoelen met tot de verbeelding sprekende namen als plooirokje of brandnetelvulkaantje.

Natuuroase

Het mag allerm minst verbazen dat ook tal van dieren zich thuis voelen in dit waardevolle natuurgebied. Vos, ree en steenmarter genieten van de rust in struwelen en moerassen. De aanwezigheid van heel wat waterpartijen zorgt voor een grote rijkdom aan amfibieën zoals groene en bruine kikker, gewone pad, kleine en alpenwatersalamander. Trekvogels die de Schelde volgen komen er op kracht en een zestigtal vogelsoorten broedt er, waaronder vele eenden, wateral, ijsvogel en blauwborst. Ook ontelbare insecten en andere kleine diertjes vliegen, zwemmen en kruipen hier rond. Meer dan driehonderd soorten nachtvlinders zijn al waargenomen.

Pseudonapomyza hobokensis

Een vlieg die nog nergens anders werd gevonden, kreeg de toepasselijke naam *Pseudonapomyza hobokensis*.

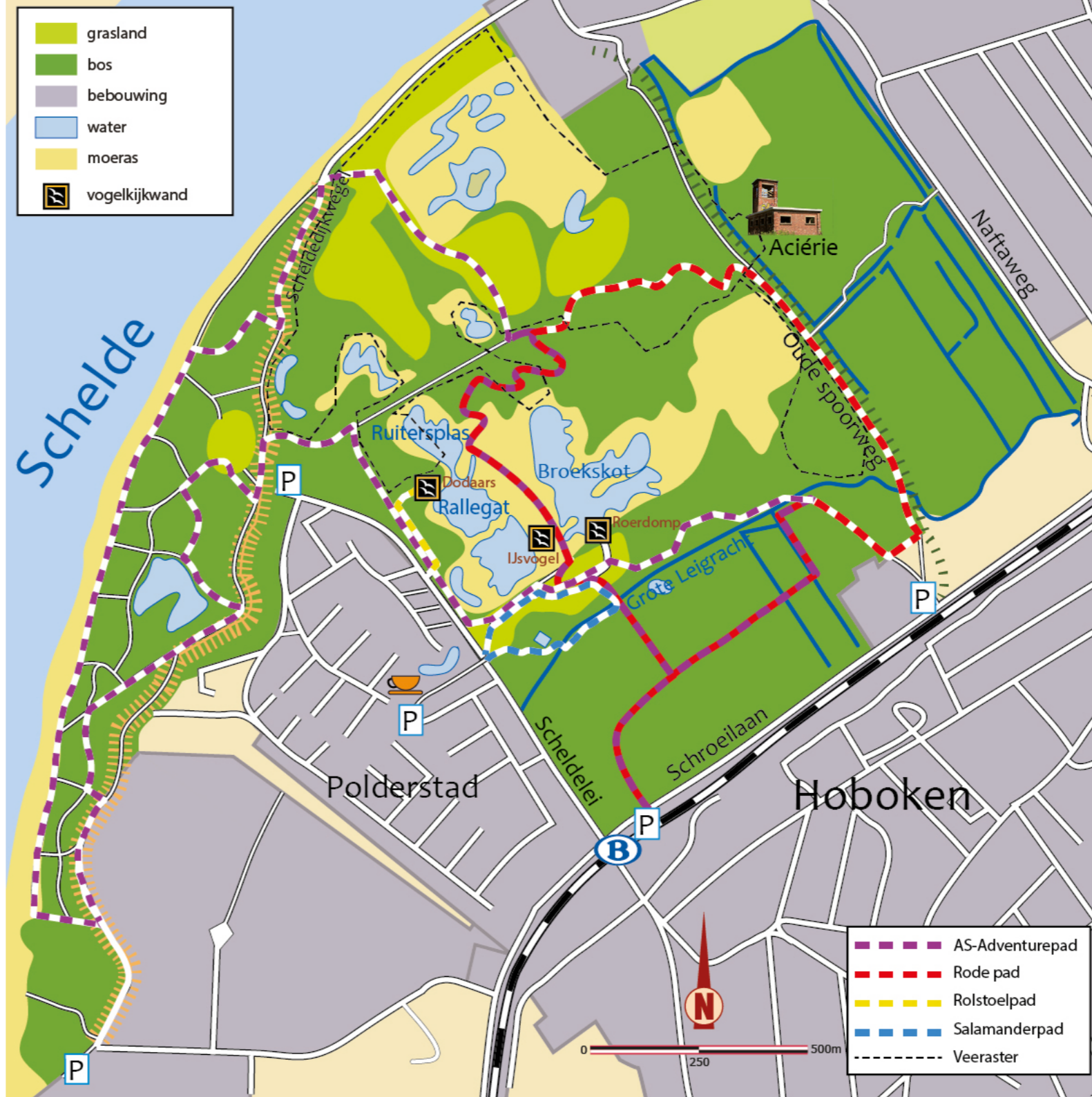
Tuin van de stad

Gelegen in een stedelijke omgeving vormt de Hobokense Polder een groene long en een wilde tuin voor de bewoners. Dankzij de steun van de Vlaam-

se overheid en de stad Antwerpen kan Natuurpunt de Hobokense Polder uitbouwen tot een waardevol natuurgebied waar iedereen welkom is.

Grote zilverreiger vliegt over de trektelpost van vogelwerkgroep ARDEA op de Scheldedijk

Praktisch

Start:

Infobord langs de Schroeilaan, 2660 Hoboken, slechts 150m van NMBS-station Hoboken-Polder. Ruime parkeerplaats.

Afstand:

- 3,5 km, rode wandeling
- 7,5 km, AS-Adventure-natuurwandeling (paars op de kaart)
- 1 km, Salamanderpad (blauw op de kaart)
- 600 m: rolstoelpad (geel op de kaart)

Toegankelijkheid:

Stevige stapschoenen of laarzen zijn aanbevolen. Geschikt voor kinderwagens met grote wielen. Aangelijnde honden zijn overal welkom.

Personen met een handicap:

Een deel van de wandelroutes is toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Het kijkpunt aan het Rallegat is vanaf de Scheldelei bereikbaar voor personen in een rolstoel.

Horeca:

Taverne De Schorren, Graspolderlaan 32, 2660 Hoboken, www.deschorren.be Gesloten op maandag.

Openbaar vervoer:

- NMBS: station Hoboken-Polder, op 150 meter van de start. In de week 2 treinen per uur, in het weekend 1 per uur
- De Lijn: bussen 13 en 34 halte Hoboken Polderstad, op 200 meter van de start. Raadpleeg de website van De Lijn.

Uw steun voor dit project:

IBAN= BE56 2930 2120 7588, Natuurpunt met mededeling "Gift project 7742, Hobokense Polder"

Contact:

conservator@hobokensepolder.be
www.hobokensepolder.be

Wandeling met natuurgids:

wandelingen@hobokensepolder.be
Zowel privé-groepen als schoolklassen

